

REPUBLIKA HRVATSKA

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture

*U cilju demografske
revitalizacije, poboljšanja
životnog standarda obitelji i
poticanja korištenja željezničkog
prijvoza*

**Projekt besplatnog javnog željezničkog prijevoza
djece i učenika osnovnih i srednjih škola na
području Republike Hrvatske**

Uvod

Odlukom Vlade Republike Hrvatske od dana 23. rujna 2021. godine prihvaćen je pilot-projekt besplatnog javnog željezničkog prijevoza djece i učenika osnovnih i srednjih škola na području Republike Hrvatske (KLASA: 022-03/21-07/354, URBROJ: 500301-05/32-21-3).

Pilot-projektom besplatnog javnog željezničkog prijevoza djece i učenika osnovnih i srednjih škola na području Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Pilot-projekt) omogućen je besplatan prijevoz svakodnevnih i povremenih putovanja vlakom djeci i učenicima osnovnih i srednjih škola na području Republike Hrvatske, a provodio se u razdoblju od 1. listopada 2021. godine do 31. prosinca 2022. godine. Nakon toga se nastavlja do 31. prosinca 2024. na temelju Zaključka Vlade Republike Hrvatske od 29. prosinca 2022. godine (KLASA: 022-03/22-07/427, URBROJ: 50301-05/31-22-4).

U razdoblju provedbe Pilot-projekta od 1. listopada 2021. do 31. prosinca 2024. godine, prijevoz vlakom je povremeno ili svakodnevno koristilo oko 80.500 djece i učenika osnovne i srednje škole.

Uvođenjem Pilot-projekta uvelike se pridonijelo poboljšanju životnog standarda obitelji koji se više odlučuju za vlak kao prijevozno sredstvo te se posljedično rasteretio budžet jedinica lokalne i regionalne samouprave (u daljnjem tekstu: JLRS) koje su do sada sufinancirale do 25% troškova prijevoza učenika. Ovaj Pilot-projekt ima socijalnu i razvojnu dimenziju. U socijalnom smislu, provođenjem Pilot-projekta znatno se olakšala financijska situacija roditelja djece i učenika osnovnih i srednjih škola, kao podrška demografskoj revitalizaciji. Također, provođenjem Pilot-projekta rasteretio se budžet JLRS-a. U razvojnom smislu, obzirom na velika ulaganja u željezničku infrastrukturu i vozni park, istim se i dalje potiče korištenje i održivost željezničkog prijevoza.

Na temelju uspješnosti pilot faze kroz ostvarene rezultate u pogledu stjecanja povjerenja novog broja korisnika vlaka kao prijevoznog sredstva u svakodnevnim putovanjima kao i onim povremenim, predlaže se prijelaz iz pilot faze u fazu provedbe projekta besplatnog javnog željezničkog prijevoza djece i učenika osnovnih i srednjih škola na području Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Projekt).

Provođenjem Projekta, očekuje se i nadalje određeno povećanje broja korisnika. U tom interesu će se u narednom razdoblju uspostaviti komunikacija putem e-maila/telefona s korisnicima, u svrhu jednostavnije izrade pametne kartice. Također, u tijeku je i uvođenje u promet novih niskopodnih vlakova koji će uvelike doprinijeti daljnjoj kvaliteti, sigurnosti i udobnosti putovanja za djecu i učenike, a daljnjom modernizacijom i informatizacijom sustava pojednostavnit će se pristup besplatnim kartama i pogodnostima koje su namijenjene djeci i učenicima. U tablici 1. prikazani su očekivani rezultati Projekta ukoliko se njegova provedba nastavi u 2025. godini.

Tablica 1. Planirani broj putovanja

GODINA	BROJ PUTOVANJA
2023.	8.662.310
Procjena 2024.	8.700.000
Plan 2025.	9.000.000

Za nastavak provođenja Projekta potrebno je donošenje Zaključka od strane Vlade Republike Hrvatske o provođenju projekta besplatnoga javnog željezničkog prijevoza djece i učenika osnovnih i srednjih škola na području Republike Hrvatske za 2025. godinu. Također, navedenim Zaključkom potrebno je zadužiti Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture za provedbu Projekta. Ulogu trgovačkog društva HŽ Putnički prijevoz d.o.o. u provedbi Projekta regulirati će Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture.

Ciljevi Projekta

- osigurati mogućnost neograničenog broja putovanja djece i učenika osnovnih i srednjih škola na svim relacijama kojima prometuje trgovačko društvo HŽ Putnički prijevoz d.o.o.,
- povećati mobilnost djece i učenika osnovnih i srednjih škola,
- utjecati na smanjenje iseljavanja stanovništva s ruralnih područja Republike Hrvatske te poduprijeti demografsku obnovu, kako ruralnih područja, tako i cijelog područja Republike Hrvatske,
- poboljšati životni standard građana/obitelji čija su djeca predškolske dobi tj. učenici osnovnih i srednjih škola, odnosno smanjiti njihovo siromaštvo,
- revitalizirati promet putničkih vlakova osobito u nerazvijenim područjima Republike Hrvatske poticanjem korištenja željezničkog prijevoza,
- poticati razvoj i uvođenje integriranog prijevoza putnika sukladno master planovima funkcionalnih regija Republike Hrvatske,
- smanjiti troškove prijevoza koji se izdvajaju iz državnog proračuna Republike Hrvatske uz mogućnost ukidanja paralelnih linija vlak/bus na istim dionicama,
- smanjiti emisije štetnih plinova u okoliš.

Ciljana skupina i opseg Projekta

Projekt obuhvaća neograničeno korištenje prijevoza vlakom tijekom razdoblja trajanja projekta za oko 780.000 djece i učenika osnovnih i srednjih škola na području Republike Hrvatske. U tom smislu, djeca i učenici osnovnih i srednjih škola i nadalje će moći besplatno putovati vlakom u svrhu:

- svakodnevnih putovanja u školu,
- povremenih putovanja,
- jednodnevnih izleta,
- programa jednodnevne i višednevne terenske nastave,
- posjeta Kninu i Vukovaru u sklopu redovnog školskog programa,
- ostalih događanja i manifestacija,
- sportskih igara mladih,
- odlazaka liječniku,

- putovanja na ljetovanje,
- i drugih putovanja.

Potrebna financijska sredstva i izvori financiranja

Procjenjuje se da će za provedbu Projekta za razdoblje provedbe biti potrebno osigurati godišnje ukupno 3,3 milijuna EUR. Sredstva će se isplaćivati trgovačkom društvu HŽ Putnički prijevoz d.o.o. u okviru izračuna razlike prihoda i troškova sukladno Ugovoru br.1/2019/DP-HŽPP o javnim uslugama za usluge od općeg gospodarskog interesa u javnom željezničkom prijevozu u Republici Hrvatskoj - PSO ugovor, a biti će osigurana u državnom proračunu Republike Hrvatske na aktivnosti A761011 Poticanje željezničkog putničkog prijevoza.

Tehnička provedba Projekta

Za ostvarivanje besplatne karte, trgovačko društvo HŽ Putnički prijevoz d.o.o. će djeci i učenicima osnovnih i srednjih škola ispostaviti pametnu karticu i profil za navedeni projekt. Pametna kartica izrađuje se na temelju popunjenog zahtjeva za izradu pametne kartice koji se predaje na prodajnom mjestu HŽ Putničkom prijevozu d.o.o.. Popunjenom zahtjevu za izradu pametne kartice potrebno je priložiti i fotografiju u boji ne stariju od godinu dana, veličine 3 x 3,5 cm. Uz popunjen zahtjev za izradu pametne kartice učenici su dužni priložiti i potvrdu o upisu u tekuću školsku godinu, dok su djeca dužna priložiti kopiju dokumenta iz kojega je vidljiv datum rođenja kako bi se dokazalo pravo na besplatan prijevoz.

Izrađena pametna kartica vrijediti će za cijelo vrijeme trajanja projekta uz dodijeljeni profil i godišnju kartu za besplatno putovanje djece, učenika osnovnih i srednjih škola koja će vrijediti za 2025. godinu i naplaćuje se 2,65 EUR. Pametna kartica, na kojoj je dodijeljen navedeni profil i godišnja karta za besplatno putovanje djece i učenika, omogućava besplatno putovanje u 2. razredu vlakova na svim relacijama u unutarnjem željezničkom prometu na području Republike Hrvatske za vrijeme trajanja Projekta. Prijevoznu kartu putnik je dužan pokazati kondukteru na pregled i validaciju.

Uz pomoć pametne kartice, profila i izdane godišnje karte, generirati će se evidencija broja vožnji djece i učenika koji ostvaruju pravo na besplatan prijevoz vlakom, a što će služiti kao podloga za izradu kvartalnih izvješća o broju ostvarenih putovanja u sklopu Projekta koje će društvo HŽ Putnički prijevoz d.o.o. dostavljati Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture.